

Suomen Oikia Oy (entinen nimi Fodelia Retail Oy), ympäristölupa, perunalastuja ja muita snackstuotteita valmistavan elintarviketuotantolaitoksen ja energiantuotantolaitoksen toiminnan olennainen muuttaminen, Pyhäntä

Ympölk 02.09.2024 § 47
303/11.01.00.00/2024

Valmistelija

Ympäristötarkastaja, puh. 044 7591 154

Suomen Oikia Oy (entinen Fodelia Retail Oy) on tehnyt ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaisen ympäristöluvanvaraisen toimintansa olennaista muuttamista koskevan hakemuksen Haapaveden kaupungin ympäristöterveyslautakunnalle. Hakemus koskee perunalastuja ja muita snackstuotteita, mm. maissi- ja kaurapohjaisia snackseja sekä pellettejä, valmistavan tuotantolaitoksen ja nestekaasua käyttävän lämmöntuotantolaitoksen eli energiantuotantolaitoksen toiminnan olennaista muutosta Pyhännällä. Olennainen muutos on se, että teollisuusjätevesien esikäsittelyä tehostetaan ja se toteutetaan erillisessä Pyhännän kunnan omistamassa ja hallinnoimassa esikäsittelylaitoksessa Pyhännällä Puhdistamontie 6:ssa ennen jäteveden johtamista jäteveden vastaanottavalle jätevedenpuhdistamolle Siikalatvalle. Hakemuksessa on lisäksi useita päivitettyjä tietoja vastaten nykyistä toimintaa. Lupaa haetaan toistaiseksi voimassa olevaksi.

Elintarviketuotantolaitos sijaitsee Pyhännän keskustaajamasta noin 3 km pohjoisluoteeseen Ouluntien nro 88 länsipuolella Leiviskänkankaan teollisuusalueella korttelissa 202 sen itäosassa osoitteessa Tuotetie 1, 92930 Pyhäntä. Toiminta sijoittuu luvanhakijan omistamalle kiinteistölle Sipsikangas (630-402-33-28). Toiminta sijaitsee Leiviskänkankaan 1-luokan pohjavesialueella. Lähimmät teollisuuskiinteistöt sijaitsevat läheisellä Paavalinkangas-kiinteistöllä olevan Maustaja Oy:n ohella lähimmillään alle 100 metrin päässä kohteesta etelään ja länteen päin ja lähimmät asutut kiinteistöt noin 450 metrin päässä kohteesta kaakkoon.

Teollisuusjätevesien esikäsittelylaitos sijaitsee Pyhännän keskustaajamasta noin 2,9 km koilliseen Kestiläntien itäpuolella osoitteessa Puhdistamontie 6 Pyhännän kunnan omistamalla kiinteistöllä Kontiolahti (630-402-47-1). Alue ei ole pohjavesialuetta eikä muutakaan suojelualuetta. Alueen välittömässä läheisyydessä on Latvaenergia Oy:n hallinnoima biokaasulaitos ja näiden pohjoispuolella lähistöllä nykyinen jäteveden tasausallas, josta Pyhännän kunnan alueella syntyvät kaikki jätevedet johdetaan Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n jätevedenpuhdistamolle Rantsilaan. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat alueelta noin 700 metrin päässä lounaassa ja 1,2 kilometrin päässä luoteessa. Esikäsittelylaitoksen rakentaminen on meneillään ja sen arvioitu käyttöönotto on syyskuussa 2024.

Elintarviketuotantolaitoksen tuotteet ovat perunalastuja sekä muita snackstuotteita, kuten mm. maissi- ja kaurapohjaisia snackseja. Tuotantolaitokseen kuuluu hallitila, jossa valmistetaan perunalastuja, kaura-, maissi- ja muita snackstuotteita, sekä varastotiloja raaka-aineiden ja valmiiden tuotteiden varastointiin. Tuotantolaitokseen kuuluu lisäksi sosiaali-/toimistotilat sekä noin 10 m²:n pajahuone, jossa varastoidaan laitoksen kunnossapidon työkaluja ja niihin tarvittavia voiteluaineita ja öljyjä.

Tehtaalla valmistetaan vuosittain perunalastuja 1 850 tonnia, pellettejä 350 tonnia, kaurasnackseja 130 tonnia ja maissinackseja 460 tonnia.

Energiantuotantolaitos (max 500 kW) koostuu nestekaasusäiliöstä (6,4 m³/3 200 kg), tarvittavista putkistoista, piipusta (noin 7 m), höyrystinkeskuksesta ja käyttölaitteena toimivasta kaasupolttimesta. Nestekaasu höyrytetään höyrystimessä kaasuksi, jota käytetään lämmönlähteenä snackstuotteiden rasvankeittimessä. Nestekaasua ei käytetä muihin toimintoihin eikä sen käyttö ole jatkuvaa.

Elintarviketuotantolaitoksen kiinteistö on liitetty Pyhännän kunnan ylläpitämään jätevesiverkostoon. Tehtaan prosesseissa käytettävä vesi sekä tehtaan sisätiloissa muodostuvat jätevedet johdetaan kahden rasvanerotuskaivon kautta jätevesiviemäriin. Aikaisemmin käytössä olleen rasvanerotin (noin 11,3 m³) lisäksi keväällä 2024 on asennettu uusi rasvanerotin (kokonaistilavuus noin 15,65 m³). Perunalastujen tuotannossa muodostuvat jätevedet puhdistetaan ensin jätelingolla, joka erottelee perunan kuoret ja muun kiinteän aineksen jätevedestä ennen veden johtamista rasvanerotuskaivoon ja edelleen jätevesiviemäriin. Jätelinko on uusittu vuonna 2023. Jatkossa jätevedet on tarkoitus esikäsitellä em. käsittelyjen lisäksi Pyhännän kunnan toteuttamalla ja hallinnoimalla teollisuusjätevesien esikäsitteilylaitoksella, joka tulee toimimaan tuotantolaitoksella tapahtuvan esikäsitteilyn jatkona.

Teollisuusjätevesien esikäsitteilylaitoshankkeessa rakennetaan käsittelyratkaisu, joka leikkaa runkoviemäriin ja nykyiseen Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n jätevedenpuhdistamoon kohdistuvaa kuormitusta ja päästöjä (BOD ja kiintoaine) 30-75 %. Leikkaustaso laitoksen käyttöönotto- ja optimointivaiheessa on vähintään 30 % ja rasvan määrä tulee pystyä leikkaamaan tasolle 150 mg/l. Esikäsitteilylaitoksen kaikista toiminnasta vastaavat Pyhännän kunta laitoksen omistajana ja laitoksen operoija (nykyisin Owatec Group Oy). Pyhännän kunnalla ja Owatec Group Oy:llä on keskinäinen sopimus teollisuusjätevesien käsittelystä ja johtamisesta Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:lle. Kunnan ja Owatec Group Oy:n välisissä sopimuksissa on määritelty vastuut ja raja-arvot esikäsitteilylaitoksesta lähtevälle jätevedelle. Lähtökohtana esikäsitteilylaitokselle on, että yrityskohtaisia esikäsitteilyratkaisuja ei tarvita nykyisten toimivien ratkaisujen lisäksi. Esikäsitteilylaitos pienentää Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n puhdistamolle Pyhännältä tulevaa kuormitusta ja sillä tullaan käsittelemään usean elintarviketuotantolaitoksen teollisuusjätevedet samanaikaisesti.

Jätevesien esikäsitteilylaitos kattaa seuraavat prosessit: rasvanerotus, välppäys, pH:n säätö lipeällä, ilmastus FBBR (Fixed Bed Biological Reactor) -menetelmällä, liukoisten yhdisteiden saostaminen kemikaloinnilla, polymerointi kiintoaineflokin suurentamiseksi, kiintoaineen erotus flotaatiolla ja lietteen kuivaus ruuvipuristimella. Kaikki em. prosessivaiheet sijoitetaan tiiviisiin erillisiin kontteihin tai muihin yksiköihin.

Jätevesikäsitteilyn tehostamisvelvoitetta koskeva Suomen Oikia Oy:n nykyisen ympäristöluvan määräys toteutetaan vuoden 2024 aikana toteutettavalla elintarviketeollisuuslaitosten yhteisellä esikäsitteilylaitosmallilla. Suomen Oikia Oy:llä (ent. Fodelia Retail Oy), Pyhännän kunnalla ja esikäsitteilylaitoksen operoijalla (nykyään Owatec Group Oy) on keskinäinen 13.11.2023 allekirjoitettu sopimus teollisuusjätevesien toimittamisesta esikäsitteilylaitokselle. Sopimuksessa on sovittu mm. ehdoista, joilla jäteveden toimittajalla on oikeus johtaa teollisuusjätevetensä Pyhännän kunnan omistamalle esikäsitteilylaitokselle. Sopimuksessa on määrätty esikäsitteilylaitokselle toimitettavasta

jätevedestä mitattavat parametrit, niiden tarkkailutiheys sekä sallitut raja-arvot. Näytteenottoaika (elintarviketuotantolaitoksen näytteenottoaika) on määritelty sopimuksessa. Sopimuksessa luvanhaltijan tarkkailtavaksi on edellytetty seuraavat parametrit: BOD7-ATU, CODCr, kiintoaine, kokonaistyyppi, kokonaisfosfori, pH, lämpötila, sähkönjohtavuus, sulfaatti, kokonaissyaniidi, mineraaliöljyt (C10-C40), rasva, arseeni, elohopea, hopea, kadmium, kokonaiskromi, kromi VI (Cr6+), kupari, lyijy, nikkeli, sinkki ja tina. Metallien määritystiheys on yhden (1) kerran vuodessa ja muiden parametrien neljä (4) kertaa vuodessa. Sopimuksessa viemäriin johdettavalle kokonaisvesimäärälle (m³/vuosi) sekä parametreille pH, BOD, kiintoaine, rasvat, lämpötila (max ja min), arseeni, elohopea, kadmium, kokonaiskromi, kupari, lyijy, nikkeli, sinkki, tina, sulfaatit, syanidit ja mineraaliöljyt on määrätty sallitut numeraaliset raja-arvot. 13.11.2023 solmittu teollisuusjätevesisopimus astuu voimaan, kun esikäsittelylaitos on otettu käyttöön ja Suomen Oikia Oy:n jätevedet johdetaan esikäsittelylaitokselle.

Esittelijä

Ympäristöjohtaja Heikkilä Harri

Päätösehdotus

Ympäristöterveyslautakunta päättää myöntää Suomen Oikia Oy:lle ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaisen toiminnan olennaista muutosta koskevan ympäristöluvan hakemuksen mukaisiin ja laajuisiin elintarviketuotantolaitos- ja energiantuotantolaitostointoihin Suomen Oikia Oy:n omistamalla Sipsikangas-tilalla (630-402-33-28) Pyhännällä osoitteessa Tuotetie 1 Liitteen 5. mukaisesti.

Toiminnot ovat perunaa, juureksia, vihanneksia, öljykasveja ja muita kasviperäisiä raaka-aineita käyttävää ja niistä perunalastuja ja muita snacktuotteita valmistava tuotantolaitos ja nestekaasua polttoaineena käyttävä olemassa oleva enintään 500 kW:n energiantuotantolaitos.

Päätös

Ympäristöterveyslautakunta päätti myöntää Suomen Oikia Oy:lle ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaisen toiminnan olennaista muutosta koskevan ympäristöluvan hakemuksen mukaisiin ja laajuisiin elintarviketuotantolaitos- ja energiantuotantolaitostointoihin Suomen Oikia Oy:n omistamalla Sipsikangas-tilalla (630-402-33-28) Pyhännällä osoitteessa Tuotetie 1 Liitteen 5. mukaisesti.

Toiminnot ovat perunaa, juureksia, vihanneksia, öljykasveja ja muita kasviperäisiä raaka-aineita käyttävää ja niistä perunalastuja ja muita snacktuotteita valmistava tuotantolaitos ja nestekaasua polttoaineena käyttävä olemassa oleva enintään 500 kW:n energiantuotantolaitos.